

Dolenjski list

Glasilo Osvobodilne fronte okrajev Črnomelj, Kočevje, Novo mesto in Trebnje

Leto II.—Stev. 8

NOVO MESTO, 24. februarja 1951

Izhaja tedensko

Jugoslavija si je s svojo zunanjo politiko pridobila simpatije vseh svobodnih ljudi, na njo gledajo z zaupanjem vse napredne sile sveta. Te odločno obračajo hrbet SZ, ki s Kitajsko ured postaja najbolj nevarno žarišče vojne nevarnosti na svetu. Zunanja politika naše države se naslanja na rastočo socialistično zavest in moč demokratičnih množic na svetu. Čim močnejša bo Jugoslavija, tem večja bo njena pomoč demokratičnemu gibanju na svetu in čim večji bodo uspehi demokratičnih množic v njihovi borbi za svobodo in socializem, tem močnejša bo Jugoslavija.

(Iz volilnega proglosa OF Slovenije)

S čistimi računi na volitve

Večer za večerom se zbirajo v teh tednih volivci na vaških in krajevnih sestankih, ki jih središče organizacije Osvobodilne fronte. Z iskrenim zanimanjem prihajajo ljudje navzlic slabemu vremenu; sosed povabi sosed, da zavijeta skupno v hišo, kjer se okoli domačih aktivistov zgrinjajo volivci.

V delu naših krajevnih in vaških odborov OF smo v preteklem mesecu opazili razveseljiv napredek: vedno manj je med aktivisti občutkov in starih predsodkov, češ, ljudje poslušajo radi le tujega aktivista, stitega z okraja. Vrsta zelo uspešnih sestankov — kot n. pr. v Žužemberku, Skocjanu, Zburah, Novem mestu, na Dvoru, v Grobljah in še v mnogih drugih krajih — je potrdila, da se osnovne frontne organizacije tokrat na volitve temeljito pripravljajo. Med domačimi aktivisti raste samozavest, da so sposobni voditi dobre množične sestanke. Z užitkom se delijo med njimi in poslušajo, kako s preprosto, domačo in v živo segajočo besedo razlagajo sovaščanom dogodke s Koreje, Kitajske in drugih predelov sveta, kako razlagajo pomen naše velike borbe za mir in enakopravnost med narodi in kako spet s prepričljivim dokazovanjem govorijo o nujnosti pravičnih razdelitev bremen, ki težijo danes kmeta in delavca.

Pomen volitev v drugo Ljudsko skupščino Slovenije ni samo zgolj v dejstvu, da bo vsaj 5000 prebivalcev s svobodnimi in tajnimi volitvami izvolilo svojega zastopnika za naš najvišji oblastveni organ. Čeprav aktivisti na vseh sestankih že razlagajo volivcem pomen volitev, moramo še in še znova poudarjati, da bodo volitve 18. marca naš veliki odgovor na vse, kar danes najbolj zanima delovne ljudi. — Ali bo vojna ali ne? Ali nas res nameravajo napasti? Kaj bo na Koreji? Ali misli Kitajska na mir ali na vojno? — Ali skoraj sestanka, da ne bi ljudje spraševali aktivista o teh in podobnih zadevah. V Sedinji vasi nad Dvorom so n. pr. v preteklem tednu spraševali na sestanku, kakšna bo atlantska vojska in kje bo njen sedež — dokaz, da berejo časopise in da jih živo zanimajo dogodki v svetu. Osnovna misel, ki preveča sleherni sestanek, pa je vprašanje ohranjanja mira. Ko torej odgovarjamo ljudem na vsa ta pestra vprašanja, moramo jasno povedati tole:

Od naše enotnosti, volje za delom in nadaljnje graditve socializma je odvisno ali nas bo kdo napadel ali ne. Mi smo z besedami in dejanji za mir, za enakopravnost velikih in malih narodov na svetu, za sodelovanje vseh, ki nočejo vojne. Enotne, nedeljive Jugoslavije ne bo napadel nihče! Miroljubni narodi vsega sveta nas poznajo in spremljajo z vedno večjo naklonjenostjo našo dosledno borbo za mir, svobodo in moralno-politično moč Organizacije združenih narodov.

Razumljivo je, da naše prizadevanje za mir ni vseh ostankom reakcije, ki jim je preostalo samo še obrekovanje in izmišljanje najbolj čudovitih laži. Tudi v našem okraju so se že pokazali sledovi njihovega delca. Zasledimo jih v parolah — izmišljotinah, kot so n. pr. glas o tem, da pomenijo volitve vstopanje v zadrugo; ugovori, čemu taki in taki kandidati; kaj bi hodili na volišče, če ni opozicije; potem volitve so svobodne, prostovoljno delo je svobodno itd. in zato grem, če hočem, ali pa tudi ne grem.

To orožje, s katerim nastopajo protiljudski sovražniki v času pred volitvami proti naši enotnosti, proti socializmu in proti miru! V teh besedah se skrivajo stare želje po strankarstvu, hkrati pa se kažejo v njih slabo skrivane težnje infombrbojevskih preplašencev, ki bi radi slabili naše edinstvo in zavirali naš napredek.

Kaj hoče reakcija? Vojno!
Kaj hoče Osvobodilna fronta? V času, ko se vojna vihra na Koreji nikakor ne more umiriti, ko gonijo kitajski »prostovoljci« čez zamrznjeno reko Han na tisoče ubogih civilistov in se skrivajo za njihovimi hrbti, da bi se tako približali zavezniškimi vojaškim silam, je naš odgovor kratki, iskren kakor vedno in razumljiv delovnim ljudem vsega sveta: mir!

Našim volivcem bomo zato povedali tudi tole resnico: kdor je za mir, za kruh in za svobodno, neodvisno domovino, bo šel na volišče in s svojim glasom povedal kar misli. Kdor pa je za vojno, za vojne hujskače, za nove zločine in razdejanja, bo ostal doma. Kdor bo glasoval za Osvobodilno fronto in njene kandidate, bo glasoval za mir, za našo nezlomljivo enotnost! Kdor pa bo ostal doma je razbičaj in glasuje že s tem za vojno!

PRED VOLITVAMI V LJUDSKO SKUPŠČINO LRS

IVAN URH, predsednik metliške obdelovalne zadruga, kandidat za drugo Ljudsko skupščino LRS

»Med prvimi v borbi, med prvimi v obnovi in ustvarjanju novega življenja!« — to lahko zapišemo o tovarišu Ivanu Urhu, ki so ga volivci Metlike, Podzemlja, Gribelja, Trbuče in Adlešičev sprejeli za kandidata. Ze v stari Jugoslaviji je Ivan Urh spoznal gnulobo takratnih protiljudskih režimov. Pred zlomom trhe jugoslovanske kraljevine je bila njegova hiša v Metliki varno zatočišče prvih ilegalcev in organizatorjev Osvobodilne fronte v Beli krajini. V njegovi hiši je bila 1941. leta prva seja okrožnega komiteja KPS za Belo krajino. Urh se je vključil v aktivno borbo proti okupatorjem. V njegovi kleti je bila ciklostilna tehnika, sam pa je z drugimi sodelavci raznašal literaturo in ostalo propagandno gradivo. Med vojno je bil član rajonskega odbora OF v

Metliki in predsednik gospodarske komisije, poleg tega pa je opravljal tudi več drugih odgovornih služb. Po vojni je pomagal v Metliki organizirati mestna podjetja. Poleg dela na okrajnem ljudskem odboru ni pozabil na domače mesto. 31. marca 1949 je bil spet med prvimi, ki so ustanovili kmetijsko delovno zadrugo »Partizana« v Metliki. Od ustanovitve naprej je njen predsednik in vzoren zadržnik, poleg tega pa so ga člani Partije izvolili za sekretarja mestnega komiteja KPS v Metliki, frontovci pa za predsednika svojega odbora.

Tak, kakršen je bil tovariš Ivan Urh med vojno, je tudi danes: vedno v delu, predan in požrtvovalen. Volivci metliške volilne enote so ga zato z veseljem sprejeli za svojega kandidata. R. F.

Pol ure z železničarjem Jazbinškom

»Kje je tovariš Jazbinšek?«

»Morda v kurilnici, če ga ni na postaji — ali pa pogledaj na sekicijo...« so mi svetovali novomeški železničarji, ko sem iskal Avgusta Jazbinška. — Težko ga je dobiti: poleg službe pomaga na okrajnem komiteju in v sindikalnem kulturno-umetniškem društvu. Pa sestanki, teženja, službena pota — komaj sem ga ujel mimogrede na cesti, da mi je povedal nekaj kratkih besed iz svojega življenja.

Sin progovnega delavca iz Sevnice je moral že kot 14leten fant v službo na parno žago. Med prvo svetovno vojno je postal delavec na železnici, veselje do prometa pa mu je pomagalo, da je postal kretničar. Ze leta 1919 je delal v strokovni delavski organizaciji železničarjev. Stari oblasti zavedna organizacija seveda ni bila všeč, zato jo je razpustila. Tudi za Jazbinška se je začela pot tistih tisočev in tisočev delavcev, za katerimi se je v službenih listih vlečla rdeča nit: osumljen kot nevaren delavec... Premeščali so ga iz postaje na postajo, iz kraja v kraj.

V maju 1941 pa se je povezal Jazbinšek z Osvobodilno fronto ter postal njen vnet sodelavec. Sodeloval je s tovarišem Rudijem Aublom in drugimi dolenjskimi prvoborci, pomagal pri ustanavljanju prvih partizanskih oddelkov kot obveščevalec; bil je pri sabotajah, ko so gmeli s prog vlaki in je okupator besnel od jeze nad nevidnimi borci, ki so ga od prvih dni ljudskega upora tolkli na vsakem koraku. Ko so prihajale vavoganske pošiljke za partizane iz Ljubljane, je bil med železničarji, ki so spretno varali fašiste in vozili vlake za našo vojsko čez bloke. Po italijanski okupaciji je odšel po nalogu vodstva v partizane in ostal nato na terenu kot politični delavec do osvoboditve.

V letih obnove in načrtnega gospodarstva je bil Jazbinšek neutruđen kakor med vojno. Ljudska oblast mu je za nesebično delo dala priznanje z odlikovanji, na slavno leto 1941 pa ga spominja partizanska spomenica. Skromen in delaven, priljubljen med tovariši na železnici in na vasi, je bil tovariš Jazbinšek lani v jeseni izvoljen za člana okrajnega komiteja KPS v Novem mestu.

V deveti volilni enoti novomeškega okraja bodo 18. marca volivci Smarjeških Toplic, Smarjete, St. Petra, Ločane, Kamenc in Prečne volili svojega poslanca — zavednega delavca Avgusta Jazbinška, enega izmed dolenjskih prvoborcev za svobodo. (t)

Sin malega kmeta — podpolkovnik Drago Jerman

Eden izmed nešteti belokranjskih borcev, ki sta mu Partija in ljudstvo zaupala med vojno in po njej odgovorno službo v armadi, je tovariš Drago Jerman, podpolkovnik JA. Rojen je bil 1919. leta v Naklem pri Tuševem dolu kot sin malega kmeta, ki ga je borba za obstanek pognala v svet. Postal je pekovski pomočnik, leta 1942 pa ga je neuničljiv klic po svobodi pripeljal v vrste Gorjanskega bataljona, kasneje v Belokranjski odred. Po mnogih krvavih borbah je tovariš Jerman postal komandant bataljona v Gubčevi brigadi, kasneje komandant brigade in načelnik štaba 15. divizije, kjer

je bil težko ranjen. Ko je ozdravel, mu je vodstvo zaupalo ponovno odgovorne službe. Danes je podpolkovnik naše ljudske vojske.

»Dragota poznamo in ga bomo lahko z zaupanjem volili...« Ni čudno, da čuješ danes take in podobne besede med kmeti Talčjega vrha, Petrove vasi, Semiča, Črnomelj, Rožnega dola, Stranske vasi, Crešnjevca in Strekljčeva. Volivci poznajo svojega kandidata, ki je rasel med njimi in se z njimi vred bori za svobodno Jugoslavijo. Njihov je, kakor je bil pred leti, ko je delil z njimi veselje in žalost zmagoslavnih let narodnoosvobodilne vojne.

Na predvolilnem zborovanju v Novem mestu je govorila tov. VIDA TOMŠIČEVA

V nedeljo 18. marca je bilo v dvorani Doma ljudske prosvete veliko predvolilno zborovanje, na katerem je govorila tovarišica Vida Tomšič, članica CK KPJ in pred-

VOLILNE ENOTE V TREBANJSKEM OKRAJU

Okraj Trebnje je razdeljen za volitve 18. marca na 6 volilnih enot. Sestavljajo jih naslednji kraji:

1. enota: — Krmelj, St. Janž, Vel. Cirknik, Tržišče, Telče.
2. enota: — Mokronog, Bistrica, Trebelno, Crešnjevca in Mirna vas.
3. enota: — Mirna, St. Rupert, St. Lovrenc pri St. Rupertu in Dol. Nemška vas.
4. enota: — Trebnje in Dobernič.
5. enota: — Sv. Križ, Catež in Velika Loka.
6. enota: — Vel. Gaber, St. Lovrenc I, Prinskovno in Sela-Sumberk.

sednica GO AFZ Jugoslavije. Novomeški volivci so tovarišico Tomšičevo toplo pozdravili. Pred obširnimi in izredno zanimivimi pregledom političnih dogodkov doma in po svetu se je tov. Tomšičeva zahvalila volivcem za izkazano zaupanje, ker so jo predlagali za svojega kandidata. V svojem govoru je nato seznanila Novomeščane z velikim mednarodnim pomenom volitev 18. marca, na katerih bo slovensko ljudstvo znova potrdilo pred celim svetom, da je neločljivo povezano z vsemi jugoslovanskimi narodi in da je enotno v borbi za mir. Po končanem govoru je tovarišica Tomšičeva odgovorila vbranim volivcem na več postavljenih vprašanj.

Z množično udeležbo na volitvah bomo dokazali, da ni sile, ki bi nas mogla odtrgati od našega vodstva!

Zgodovinska obletnica

I. zasedanja SNOS v Črnomlju

Graditev ljudske oblasti v Sloveniji pozna dva znamenita zgodovinska dneva: Zbor odposlancev v Kočevju od 1. do 3. oktobra 1943 in prvo zasedanje SNOS v Črnomlju dne 19. in 20. februarja 1944. Na Zboru odposlancev slovenskega naroda v Kočevju je bil izvoljen Slovenski narodnoosvobodilni odbor, ki se je na svojem prvem zasedanju v Črnomlju preimenoval v Slovenski narodnoosvobodilni svet (SNOS), ki je imel že takrat vse znake prvega slovenskega parlamenta.

Zasedanje v Črnomlju je bilo neposredno po vrnitvi naše delegacije z drugega zasedanja AVNOJ v Jajcu, torej v času, ko so se jugoslovanski narodi že izrekli za obliko bodoče skupne države, čeprav to ni bilo vseh niiti zapadnim niiti vzhodnim zaveznikom. Sklepi in odloki, sprejeti na zasedanju v Črnomlju, so postavili trdne temelje za graditev ljudske oblasti na osvobojenem ozemlju. Sprejete deklaracije so imele vse znake bodoče Ustave, kot je bila n. pr. deklaracija o potrditvi dela delegacije na zasedanju AVNOJ (zunanja in notranja oblika bodoče zvezne države) in deklaracija o pravicah in dolžnostih slovenskega ljudstva. Med najvažnejše odloke tega zasedanja spadajo: odlok o volitvah v narodnoosvobodilne odbore in odlok o razpisu teh volitev, odlok o uvedbi bona kot plačilnega sredstva, odlok o obveznem plačilu davka na progresivni podlagi, odlok o obdelavi vse plodne zemlje, o zaščiti semen in plemenske živine, odlok o zaščiti gozdov, o postavitvi verske komisije, o roditeljskih svetih, o postavitvi odsekov pri SNOS in podobno. V času, ko je bila vsa Evropa v ognju druge svetovne vojne, ko na zapadu še ni bilo jasnih oblik načrtov in volje zaveznikov, ko so po domovini divjale najbolj krvave borbe z okupatorjem, se je sredi vojne vihre vzpostavljala trdna oblika ljudske oblasti.

Bili so za tiste čase skoraj drzni, prav gotovo pa dalekosežni sklepi, ki so postali granitni temelj naše ljudske oblasti. Na zasedanju v Črnomlju je bil ves čas navzoč zastopnik anglo-ameriške zavezniške vojaške misije major Jones, ki je na zaključku zasedanja pripomnil:

»Čim delj sem med vami, tem bolj vas občudujem. Občudujem vašo hrabrost v borbi, vašo požrtvovalnost in odločnost, najbolj pa sem presenečen nad sklepi in odloki, ki ste jih sprejeli na tem zasedanju in to v času, ko v neposredni bližini grmijo topovi in reglajo strojnice. Sprejeti sklepi pomenijo najbolj demokratično obliko ureditve države. Prepričan sem, da bodo ti sklepi kašipot vsem narodom sveta, ki si bodo kdajkoli hoteli tudi v bolj ugodnih prilikah graditi svojo državo v najnaprednejši demokratični obliki.

Še o prevedbi delavcev

Prevedba delavcev, s katero so tudi v trebanjskem okraju do roka končali, že kaže dobre posledice. Učinek dela pri delavcih, ki so dosegli pri prevedbi nižje naslove, se zboljšuje. Od 760 delavcev v okraju, kolikor jih je bilo prevedenih, je 124 pomožnih delavcev, 143 polizučnih, 127 priučnih, 126 izučnih, 126 samostojnih, 47 specialistov in 67 navadnih delavcev. Pogoje za višji naziv imajo 4 višji specialisti in 3 višji mojstri. V. F.

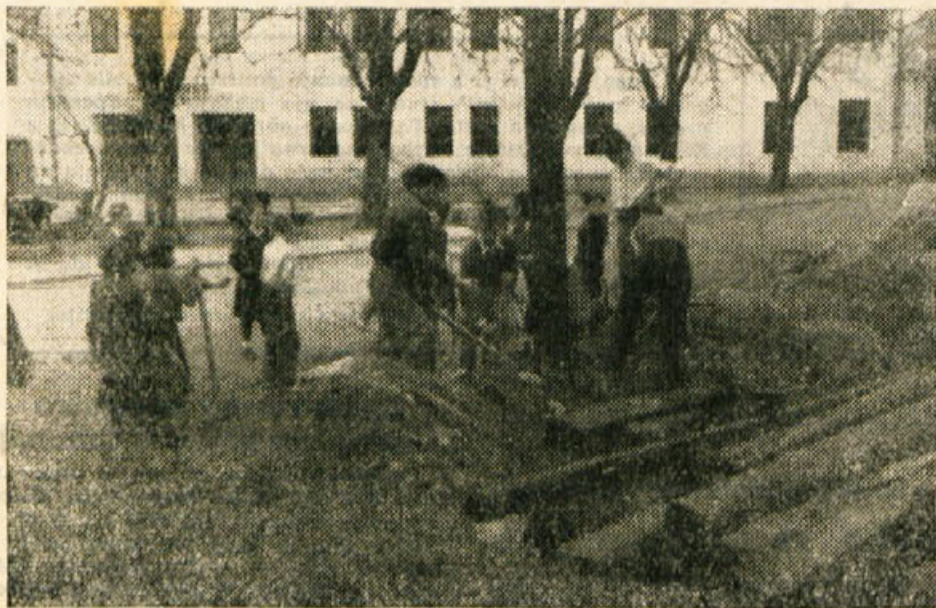
Udarniki v trebanjskem okraju

Lani je bilo v rudniku Krmelj proglašanih 135 udarnikov, pri Gozdni Upravi Mokronog 102, v kolarsko-mizarškem podjetju na Mirni 3 in v opekarni Prelesje 9. Na državnih posestvih in kmetijskih delovnih zadrugah lani niso proglasili nobenega udarnika, prav tako ne v raznih drugih državnih delavnicah (čevljarjskih, mizarjskih, kovaških, pletilskih in podobno). Letos bo treba nuditi delavstvu v teh podjetjih več pomoči in jih seznanjati s pogoji za pridobivanje častnega naslova udarnika. V.

V tiskovni sklad Dolenjskega lista so prispevali:

Okrajni ljudski odbor Novo mesto	30.000 din
Okrajni odbor OF Kočevje	10.000 din
Mestni ljudski odbor Novo mesto	15.000 din
Okrajni magazin Črnomelj	300 din
SGP »Pionir«, Novo mesto	10.000 din
Posnemajtel	

V sredo popoldne 14. februarja so dijaki 3. a razreda novomeške gimnazije začeli letošnja velika prostovoljna dela v Novem mestu. Načrt Sveta za obnovo in olepšavo mesta predvideva med drugim nove parke in zelene površine; mladina na sliki odstranjuje ruševine bivše Bonove kleti na Kapucinskem trgu.

Pri prostovoljnih delih bo sodelovala šolska mladina ekonomske srednje šole, učiteljska in gimnazijska, pri najlažjih delih pa bodo pomagali tudi pionirji osnovne šole. Vsak dan bo delalo 20-30 dijakov po 3 ure.

Mestni odbor OF pa je organiziral člane Fronte, sindikatov, žene in ostalo mladino v posebne delovne skupine po terenih, podjetjih in ustanovah. Mladina je začela, sledimo ji vsi!

Zadružniki v Metliki so zadovoljni z obračunom

V lepo okrašeni dvorani — prostorih MLO — so letos zborovali metliški zadružniki. V imenu upravnega odbora delovne zadruga »Partizana« je prvi poročal članom predsednik zadruga tovariš Urh. Marsikaj se je lani izboljšalo v zadrugi. Glavna skrb je večinoma večji proizvodnji. Pšenice so pridelali 6950 kg na štirih hektarih; krompirja so oddali čez 7000 kg, vsi drugi kmetje iz Metlike pa 12.000 kg. Zadružniki so prodali državi tudi 1515 kg zelja, 214 kg sončnic, 2424 litrov mleka itd. Metliko zalaga z mlekom le socialistični del kmetijstva (zadruga in državno posestvo Vinomer). Zadružniki so mislili tudi na zalogo sveže krme. Pripravili so si zasilen silos in pridelali precej repe in pese. Molznost krav se zato tudi pozimi ni zmanjšala. Letos nameravajo urediti večje skupne pašnike in povečati število goveje živine, prav tako pa se tudi pripravljajo na zidanje novih hlevov, gradivo že vozijo. Lani so zadružniki v Metliki opravili 330 tisoč delovnih dni. Polovico zasluga so dvignili med letom v blagu in denarju, polovico pa so dobili zdaj ob letnem obračunu. Samo Urhova družina je zaslužila letos 68.000 dinarjev.

Toliko denarja še nismo imeli pri naši hiši, je povedala Urhova, »pa tudi belega kruha ne! Kadar bi ga bili najraje jedli, ga je večjih znanjkalov.«

Zadružniki so poskrbeli tudi za skupni sklad; deset odstotkov vseh dohodkov so mu namenili. Urejen imajo tudi semenski rezervni sklad in sklad za nujne potrebe.

Zadružki so lani pomagali tudi nezadružniki. Predsednik zadruga je pohvalil Sašek Ankico, Bravc Mimi in Sujc Marijo. Mladina osnovne šole, dijaškega internata in druga je pomagala zadrugi s 1542 delovnimi urami.

Ko so pred dvema leti ustanovili v Metliki prvo delovno zadrugo, so govorili nasprotniki zadružništva:

»S temi ni vredno iti skupaj, so sami lenuhi, saj ne bodo znali gospodariti!«

Letos, ko vidijo uspehe požrtvovalnega dela zadružnikov, katerim tudi suša lani ni povzročila preveč škode, pa govorijo drugače:

»Sami garači so v zadrugi, tako mi ne bomo delali...«

Na redno letno skupščino zadružnikov so prišli tudi zastopniki prosvetnih delavcev in mladine. Le od odbora OF ni bilo zastopnika; pogrešali smo tudi predsednika Mestnega ljudskega odbora, kateremu žena brani v zadrugi.

Marsikaj so se pomenili metliški zadružniki. Da bodo dosegli v prihodnje še lepše uspehe, bodo najprej obnovili domove, ki so jim bili porušeni med vojno. To je treba hitro rešiti, saj je prav to najbolj pereče vprašanje metliških zadružnikov. Tretje leto zadruga »Partizana« bo leto novih zmag in napredka.

R. F.

Lep napredek kaže v zadnjem času organizacija ZB v Novem mestu. Od novega leta dalje se je število članstva dvignilo za 120 novih članov. To število pa še raste iz dneva v dan in tako je prav. Vsi, ki imajo pogoje — in teh je v Novem mestu precej — morajo priti v to organizacijo.

Občni zbor dne 8. t. m. je pokazal, da se člani ZB vedno bolj zavedajo važnosti svoje organizacije. Udeležba je bila prav dobra, saj je bila bivša sokolska dvorana polna. Kratka, toda jedrnata diskusija na poročilo predsednika je pokazala dosedanje slabosti organizacije in nakazala naloge za bodoče delo. Med najvažnejšimi nalogami, katere so bile na obnem zboru sprejete, so: več sodelovanja z ostalimi organizacijami in JA pri izvenarmadni vzgoji, vso pomoč predvojaškim centrom, poživitev strelske družine, skrb za partizanske sirote, še nadaljne vključevanje novih članov, točna evidenca nad članstvom, kulturna prireditev v čast II. zveznega kongresa v Beogradu in še vrsta nalog. Novoizvoljeni 17 članski odbor in tričlanski pododbori na vsakem terenu (kvartu) jamčijo, da bodo vsi sklepi s podporo vsega članstva res izvršeni.

(P)

Nabirajmo šibe divjih vrb

Dolina reke Krke in njenih pritokov je bogata zarasla z divjo vrbjo. Pletarska podjetja uporabljajo za svoje izdelke navadno le šibe plemenitih vrb. Pletarska obrt pa se vedno bolj razvija in ji sedanjí nasadi plemenitih vrb nikakor ne zadostujejo. Zato so segli pletarji tudi po šibah divje vrbe.

Ze pred vojno je bilo v nekaterih predelih Slovenije dobro razvito gojenje plemenitih vrb, vendar je vojna lepe nasade precej uničila. Zimski čas je najprimernejši za nabiranje vrbovega šibja. Pletarski izdelki so postali cenjeni tudi v tujini, ki nam daje za navadno šibe naših vrb dragocene devize (tuj denar), s katerim kupujemo stvari, ki nam jih doma primanjkuje.

S pletanjem košar, potovalnih kovčkov, drobnih izdelkov in drugih predmetov iz šibja se bavijo v pretežni večini slepi invalidi. Pomagajmo jim, saj tega blaga ne manjka ob bregovih Krke in njenih pritokov. Množične organizacije, predvsem pa mladina, imajo lepo priliko za pomoč invalidski organizaciji, hkrati pa za primeren zaslužek. Trgovsko podjetje »Doma« v Ljubljani odkupuje preko kmetijskih zadrug vsako količino vrbovega šibja.

Kakšne vrbove šibe se odkupujejo? Odkupujejo se surove (zelene), neobeljene šibe v debelini 2 do 15 milimetrov (na debelejšem koncu) in v dolžini od 50 cm dalje. Šibe morajo biti brez stranskih vejic, enoletne rasti in nepoškodovane po toči. Kmetijske zadruga bodo plačevale vsako količino surovih, neobeljenih vrbovih šib po 8 din za kilogram. Kdor jih bo nabral pa skupaj 500 kg, dobi poleg plačila posebej nagrado v blagu. Več navodil pa vam lahko da vsaka kmetijska zadruga.

Mladina in množične organizacije: na delo, obrežimo divje vrbe. **St. Hotko**

Za snažno in urejeno Novo mesto

Dela za obnovo in olepšavo Novega mesta so se v preteklem tednu začela. Čeprav smo sredi zime, nas ugodno vreme naravnost silí, da začnemo takoj uresničevati obširne načrte, ki jih je Svet za obnovo in olepšavo mesta sprejel pred mesecem dni. Uslužbenec »Parka«, podjetja za snago v Novem mestu, so prav tako pridno na delu, da bo zunanji izgled mesta čimprej drugačen. Ob predpisu, ki ga je nedavno izdal Mestni ljudski odbor, da bi zagotovili vzdrževanje čistoče in reda ob ulicah in cestah, na javnih prostorih, vrtovih in dvoriščih in dosegel potreben zunanji izgled zasebnih hiš, pa se morajo Novomeščani zavedati, da bo Novo mesto snažno, ko bodo tudi meščani sami pazili na snago.

Izgled mesta je odraz kulturne stopnje njegovih prebivalcev. Če bi nas kdo doslej sodil samo po mestu, bi v letih po vojni moral dobiti čudno sliko o naši nekulturnosti. Priznajmo, da bi bilo lahko v mestu mnogo čedneje, če bi — prav po starem pregovoru — vsak res temeljito pometal pred svojim pragom. Novo mesto je pred zadnjo vojno slovelo kot prijetno in čisto letovišče mesteca, kjer so te pozdravile snažne ulice, rože na oknih in trgih, urejena pota in sprehajališča za oddih. Stara, nikjer suzakonjena navada je bila, da je iz hišni lastnik takoj popravil žleb, če je iz njega curelo, da so bili pozimi zgodaj jutraj pločniki počiščeni in posuti bodisi s peskom, pepelom ali žaganjem, da se na oknih ob javnih cestah niso po cele ure ssončile očeje, ruže in blazine in tako naprej in naprej.

Kako je danes v mestu? Ze od daleč se izogibamo hiš, ki slovijo po svodopadnih ob vsakem dežju in jih pozna že vsak šolarček. Iz nešteti oken se vsako jutro otesajo

prašne cunje, predpražniki, odeje in drugo podobno blago, marsikje pa se zavijti tudi metla skozi okno in spozdravila državljana na cesti s svojo nezdravo vsebino. Razen pri desetih ali petnajstih hišah v mestu čiščenja pločnikov sploh ne poznajo! Rebra, po katerih moraš v poledici razkazovati javnosti svoje fizikulture sposobnosti, so posebno znana na hodnikih ob skoraj vseh hišah ob Ljubljanski cesti. Cemu skladišče tramov ob prehodu iz Katarininega na Florjanov trg? Pa smeti, kupj pepela, papirja, starih konzerv, gnoja, bohotno ščavje, ki veselo in nepreganjano raste ob zasebnih in državnih stavbah, vrtovih in poteh — kdo ne pozna teh dokazov naše malomarnosti in pomanjkljivega čuta za red in snago? Res je, da stavbe ljudskega premoženja v Novem mestu doslej niso bile vzgled zasebnim hišam, vendar pa bi bilo v mestu vsaj za 90 odstotkov nesnage manj kakor je je, če bi hišni lastniki (razen redkih častnih izjem) malo bliže poznali — metlo in lopato... Komisija za snago, ki je v decembru pregledala vsa dvorišča v mestu, je odkrila kričeče primere skrajno zanemarjenih, skritih in s smetmi zabitih dvorišč, ki predstavljajo prava legla bolezni in kotišča muh, podgan in druge golazni. Kdor se je pobrigal, je tudi doslej lahko dal odpeljati smeti in odpadke, lahko jih je pometal okoli hiše in zbiral na zato določenih prostorih. V zadnjih letih pa se je malomarnost v pogledu javne čistoče razpasla do skrajnih mej.

Odllok, ki ga je v jeseni sprejel Mestni ljudski odbor in pred štirinajstimi dnevi dopolnil s predpisi, objavljenimi tudi v zadnji številki Dolenjskega lista, obvezuje Novomeščane, da bo odslej v mestu drugače. Proti snagi grešijo v mestu veliko tudi razna podjetja, ki bodo odslej morala seveda prav tako upoštevati predpise. Primerov nesnažnih ulic, hiš, vrtov, dvorišč, hodnikov pred hišami in pod. bi lahko našli dolgo vrsto. Če bo vsak skrbel za red in čistočo tam, kjer stanuje in dela, bo Novo mesto lahko kmalu spet zaslovelo kot snažno in prijetno mesto. Kdor za to ne bo skrbel, pa bo seveda mo-

ral občutiti tudi posledice, ki jih predvideva odllok MLO za vse malomarneže in brezbrizne hišne lastnike, podjetja ter posameznike. Marsikoga bo morala poučiti o osnovnih dolžnostih do javne snage in reda tudi uprava Narodne milice, ki bo bolj odločno kakor doslej nastopila proti vsem, ki kvarijo ugled mesta.

Vsem tistim, ki hočejo sodelovati pri urejanju Novega mesta, bo Svet za obnovo in olepšavo hvaležen za vsak pameten nasvet, predlog in za kritiko. Zavedajmo se, da podjetje »Parka« ne bo moglo odstraniti iz mesta nesnage, četudi bi imelo sto delavcev in drugih pripomočkov! Od odnosa prebivalcev do mesta je odvisen tudi izgled Novega mesta.

Zakaj še ni dovolj električnih žarnic

V zadnjem času je občutno pomanjkanje električnih žarnic. Pred vojno smo žarnice uvažali iz inozemstva, letos pa bo naša mlada industrija izdelala že 5 milijonov žarnic vseh vrst. Odgovornost za to delo sta prevzeli tovarni električnih žarnic »TEZ« v Zagrebu in »Tesla« v Pančevu. Žarnic pa nam primanjkuje tudi zato, ker so potrebe v primeri s predvojnimi ogromno narasle. Poleg tega smo še vedno odvisni od uvoza nekaterih surovin, ki so nujno potrebne za izdelovanje žarnic. Na svetovnem trgu so se te surovine zaradi mednarodnih napetosti zelo podražile, postale so pa tudi bolj redke. Uvažati moramo volframovo žarilno žico in plin argon, s katerim polnijo nekatere vrste žarnic. Doma že izdelujemo potrebne steklene hruske za žarnice, vendar še premalo in bomo zato tudi letos del žarnic morali uvoziti. Brez domače industrije bi bili odvisni samo od tujcev, vendar pa se osamosvajamo tudi v tej vrsti proizvodnje. **H.**

Volitve v Ljudsko skupščino naj bodo mogočna manifestacija enotnosti našega ljudstva, ki se v skupnih delovnih naporih nenehno krepi in utrjuje!

Delavci pomagajo kmetom

Veselo so se pozdravili v nedeljo zadružniki Dobrnica in prostovoljci iz rudnika Krmelj. 25 delavcev, kovačev, mizarjev, električarjev, ključavničarjev in drugih, je poskakalo s kamiona in hitro zložilo svoje orodje pred strmeče zadružnike.

»Kaj imate za popraviti? Danes se bo delalo!«

Pred varilnim aparatom, žico za industrijski tok in drugimi pripravami strokovnih delavcev se je hitro nagrmadila gora pokvarjenih posode, plugov, orodja in strojev. Ključavničarji in kleparji so se spravili prvi nad lance in drugo posodo; skoraj 400 kosov so popravili! Nadalje so zvarili več pokvarjenih delov kmečkih strojev, ki jih zadružniki že dalj časa niso mogli uporabljati. Mizarji so nasadili veliko motik, sekir, lopat in drugega orodja, popravili in nabrusili so pa tudi 30 sekir in narezali nekaj šip. Kovači so popravili 7 plugov in razno orodje zadružnikov; toliko je bilo dela, da bi ga zadružniki kovač sam v 8 mesecih ne mogel opraviti!

Elektromonterji pa so napeljali žico od transformatorja do zadružnega mlina. Zadružniki so pomagali skopati 10 jam za drogove, ki so jih tudi postavili. Mlin bo zdaj več zmel, korist pa bodo imeli od tega zadružniki in zasebni kmetje.

Se pred mrakom so bila vsa dela gotova. Kmetje-zadružniki in prostovoljci iz Krmelja so se zbrali na zadružnem sestanku, ki ga je vodil predsednik zadruga tovariš Bernard Jarc; lepo se je zahvalil za pomoč rudniškimi delavcem. Odgovoril mu je tov. Horjak, upravnik mehaničnega kolektiva iz Krmelja. Poudaril je tesno povezanost kmeta in delavca, ki danes z združenimi močmi delata za boljše življenje delovnega ljudstva.

Zupanc Alojz

FRONTA V ZBURAH ŽIVI

Zadnja seja krajevnega odbora OF v Zburah je pokazala, da odborniki vedo, kako častno nalogo opravljajo. Dobro so se pomenili o ljudski inspekciji. Pregledali so sklepe, ki jih je odbor sprejel že pred časom na čast 10. obletnice ustanovitve OF. Pogovorili so se tudi že o spomladanski setvi in razpravljali o zemlji, ki morda ne bi bila obdelana, če je ne bodo lastniki oddali v najem ali pa je ne bi prevzele morebiti kar same frontne organizacije. Odbor je ugotovil, da udeležba na prvih predvojnih sestankih ponekod ni bila dobra; zato bodo prihodnji sestanki v vsaki, tudi najoddaljenejši vasi. Tako bodo seznanili slehernega volivca s pomenom prihodnjih volitev.

»Pri nas ne bo volivca, ki ne bi 18. marca šel na volišče!« so sklenili odborniki OF v Zburah in napovedali tekmovanje frontnim organizacijam Smarjete, Skocjana in Zagrada v sledečem:

kje bodo volišča v najprimernejših zgradbah in najbolj okrašena,

kje bo odstotek udeležbe največji in

kje bo v črni skrinjici najmanj glasov.

»Pri nas ne bo nobene črne!« napovedujejo odborniki v Zburah. Če bodo nadaljevali z dobrim političnim delom, bodo svojo obljubo lahko izpolnili.

NACRTI GLOBODOLSKIH FRONTOVCEV

»Po cesti poznaš vasi!« Tako so se pomenili na sestanku v Globodolu in sklenili, da bodo popravili cesto in kolovozne poti. Nova šola je ponos vaščanov, vendar pa so okoli nje kupi navozone zemlje; napredni frontovci bodo v ustanovljeni brigadi zravnali zemljo in naredili ograjo okoli šole in vrta. Učiteljica, ki še ni dolgo med Globodolčani, je dala že v jeseni zorati kos zemlje, kjer bo šolski vrt. Računajo že s sadnim drevjem, cvetličnimi gredicami, pa še... kaj bi pravil: Globodolčani so se odločili, da bo njihova vas postala zgled napredne vasi, ki ne bo zaostajala za svetom.

NOVA TEKMOVANJA — NOVE VZPODBUDE

V imenu volivcev so člani okrajnega ljudskega odbora iz raznih krajev napovedali na zadnjem zasedanju tale nova tekmovanja sedem:

Birčna vas — Stopičam, Dolžu in Podgradu; **Podturen** — Dol. Toplicam; **Orehovca** — St. Jerneju, Smarju in Gradišču; **Smarjeske Toplice** — Birčni vasi; **Smolenja vas** — Brusnicam; **Novo mesto** — vsem volilnim enotam v okraju ter mestom Kočevje, Krško, Crnomelj in Trebnje.

PRIPRAVE V KOCEVJU

Iniciativni odbor za prošlavo 10. obletnice ustanovitve OF na okrajnem odboru OF se je te dni ponovno sestel. Dogovorili so se, da bodo manjši kraji priredili krajevne proslave, v večjih središčih pa bodo sodelovala vsa društva in množične organizacije. V Kočevju bo 27. aprila velika slavnost, kateri bodo prisostvovali vsi zastopniki krajevnih organizacij Fronte in predstavniki ljudske oblasti. Zaključeno bo tekmovanje in razdeljene nagrade ter zastavice najboljšim odborom OF. Zaslužni frontovci bodo odlikovani.

—Ko.

Na sestanku pripravljalnega odbora za proslavitev desetletnice OF so bili sprejeti različni sklepi za dostojno proslavitev tega praznika. Med drugim je bilo sklenjeno, da bo pripravljena razstava, ki naj bi prikazala uspehe OF v desetih letih v novomeškem okraju. Načrt je velik in obsežen, toda zmogljiva ga bomo, če bomo deležni vsestranske pomoči. Razstava naj bi imela tri oddelke: a) Partijska dejavnost v novomeškem okraju pred letom 1941, b) narodnoosvobodilna borba in c) izgradnja v svobodi. Zajeli smo dobro pred letom 1941, ker je vsa NOB organsko povezana z delom Partije v stari Jugoslaviji. Za ta del razstave imamo najmanj gradiva, čeprav je bilo delo Partije tudi na Dolenjskem zelo razglašeno. Studijska knjižnica hrani različne letake, letake in brošure, ki so bili ilegalno razmnoževani in razširjeni po Dolenjskem. Nekaj takega gradiva leži še po raznih arhivih in tudi tega bomo poiskali in razstavili na predvideni razstavi. Drugi del razstave bo zajel dobro narodnega upora do maja 1945. Obsežno bo vse delo NOB: od borbe, izgradnje ljudske oblasti do prosvete

in kulture. Manjka nam zlasti slikovni in arhivski material. Tukaj nam bodo morale prisločiti na pomoč vse osnovne organizacije ZB. Kdo še ve, kje je potekala žična ovira okrog Novega mesta, ali kdo se še spominja hiš z napoli zazidanimi okni? Morda hrani kdo med bralci kako fotografijo? Novomeški muzej nima namreč nobene! Na tej razstavi bodo vidne zanesljive številke o žrtvah NOB, strota, interniranih in slabo. Razstavili bomo tudi povečane fotografije bombardiranega Novega mesta. Z maketami in reliefi bodo nakazani sovražni položaji in postojanke partizanov. Če bomo zmogli, bomo pokazali tudi vse orožje, izdelano v partizanskih delavnicah v Starih žagah. Posebna zanimivost pa bo Rog, čigar baze bodo prikazane v maketah. Tretji del razstave, ki bo najboljše, bo zajel delo po letu 1945: delo Fronte z masovnimi organizacijami, obnovno in kulturno-prosvetno življenje. Prosimo vse ustanove, da nam pomagajo z gradivom, da bo razstava popolnejša. Gradivo pošljite v Studijsko knjižnico. K. B.

Lepa počastitev Prešernovega spomina v Črnomlju

Uredništvo je prejelo vrsto dopisov o uspešnih proslavah Prešernovega tedna. Zaradi pomanjkanja prostora ne moremo poročati vseh poročil, mnogo pa smo jih prejeli tudi prepoznano. V zadnji številki Dolenjskega lista je zaradi stiske s prostorom izpadlo poročilo iz Črnomlja, ki ga priobčujemo danes.

Za letošnjo obletnico Prešernove smrti je na večer 8. februarja tudi Črnomelj dostojno počastil spomin velikega slovenskega pesnika. Na pobudo predsednika sveta za prosveto in kulturo tov. Ivana Zeleta so belokranjski književniki in dijaški literarni krožek črnomeljske gimnazije prečitali nekaj

črnomeljske gimnazije, esejist in kritik Stefan Barbarič pa je s svojo črtico »Razbite usode« prikazal duševni portret prekmurskega študenta, ki se je solal na budimpeštanski akademiji umetnosti, a je doživljal v sebi zlom zaradi okolja, ki je bilo tuje njegovemu narodnostnemu ponosu. Prisrčen je bil nastop članov dijaškega literarnega krožka. Posrečeno napisane črtice so prečitati Starc Marica, dijakinja 7. razreda, Mrzleček Danica, dijk. 6. razreda in Strbenec Mimi, dijk. 5. razreda.

Za zaključek je gimn. pevski zbor pod vodstvom prof. Andreja Petka zapel Prešernovo »Zdravljico« in narodno »Veseli letni čas«.

Literarni večer v Črnomlju, ki je bil organiziran tudi z namenom, da vzpodbudi dijaški literarni krožek k nadaljnjemu udejstvovanju, je bil prav prikopen že zaradi tega, ker so na njem nastopili dijakci, ki obljubljajo, da bodo s peresom zvesto služili lepoti slovenske besede.

Pisatelj Finžgar in kočevski Slovenci

Ko smo nedavno slavili visoki jubilej — 80 letnico — našega ljudskega pisatelja Finžgarja, so se ga ob tej priložnosti spomnili tudi kočevski Slovenci, ki jih vežejo na Finžgarja lepi spomini. Kot kaplan je bil Finžgar tudi v Kočevju, na narodnostno trdem ozemlju, kjer se je že takrat bil oster boj med Slovenci in Nemci-Kočevjarji. Sam nam je nekoč povedal, kako je moral hoditi po svojih službenih potih z revolverjem v žepu in kako so ga nekje napadli zagrizeni Kočevjarji, ker se je boril, da bi tudi Slovenci dosegli svoje narodne pravice tako v šoli kot v cerkvi. Seveda je bil kmalu prestavljen, vendar se Finžgar še danes rad in s ponosom spominja dni, ki jih je preživel med kočevskimi Slovenci.

pa gledal iz stolpne line in zapisoval ljudi, ki so šli navzlic župnikovi prepovedi gledat »pohujšljivo« Verigo.

Ko je odbor CMD zaprosil Finžgarja za dovoljenje in oprostitev taintijeme, je pisatelj odgovoril: »Veseli sem, da na Kočevskem delate in ponosen, ker ste začeli z mojo igro. Veliko uspehov vaši borbi, taintijemo pa darujem za vaš sklada«.

Zanimivo je tudi, kako so ti naši Slovenci izpod Krempe in Fridrištajna Finžgarja osebno spoznali. Bilo je jeseni istega leta; šli smo v Ljubljano na ekskurzijo, hkrati so pa naši Slovenci peli tudi v Radju. Med ogledom raznih zanimivosti smo zašli tudi v Narodno galerijo in med gledalci sem opazil Finžgarja ter opozoril nanj naše kočevske Slovence. Stopili smo k njemu, pa so navdušeno gledali pred seboj pisatelja, o katerem so toliko slišali in brali. Med pogovorom so tudi omenili, kako so igrali njegovo Verigo. Ne morem več podrobno obnoviti tega razgovora, bil je pa zelo zanimiv. Finžgar je pripovedoval o svoji borbi z nemčurji, ko je služboval v Kočevju, naši so mu pa razlagali svoje težave s Kočevjarji in kako je župnik v Borovcu prepovedal njegovo Verigo. Lavričev oče iz Kočevske Reke se je Finžgarju zahvalil za ljubezniv pogovor, svivalosi pisatelj je pa vsem segel v roke in dejal: »Pozdravite vse Slovence na Kočevskem. Zelim vam mnogo uspehov v vaši pravični borbi«.

Leta 1940. se je začelo na Slovenskem Kočevskem močno razvijati narodnostno in z njim politično in kulturno življenje Slovencev. V okviru podružnic CMD smo ustanavljali dramske družine in postavljali odre. V Kočevski Reki smo v osnovni šoli na Borovcu pripravili lep oder in za otvoritev zaigrali Finžgarjevo »Verigo«. Uspeh je bil izreden, saj so naši Slovenci v tistem kraju sploh prvič v življenju videli igro. Kajpak to ni bilo vseč nemčurjem in njihovim voditeljem. Zagrizeni duhovnik — Kočevjar iz Borovca je tisto nedeljo javno govoril s prižnice, da je Finžgarjeva igra pohujšljiva in bo grešil vsak, ki jo bo šel gledat. No, Slovenci so v kljub tej groznji napolnili šolsko učilnico, cerkvenik — spet Kočevjar — je

Nekoč so živeli v Bobojedistanu osebenki, kmetje, veliki kmetje, delavci in peropraski. Vsi pa so imeli pravico do življenja. Vsi so tudi živeli: prvi slabo, drugi boljše, tretji najboljše, o četrtilih in petih pa ni da bi govorili, ker so bili takorekoč popolnoma odvisni od prvih treh.

Pa so v deželi bobojedistanski izdali pameten zakon: Kdor dela, naj tudi je! Delali so vsi, a da bi tudi jedli vsi, je pameten zakon rodil uredba: Prvi, trije stanovi naj po svojih močeh pomagajo četrtemu in petemu stanu; obvezno naj oddajajo življenjske potrebšline — krompir, zrnje, jajca, mleko in živino —, da ne bosta četrtili stan, ki dela s kladivom, in peti stan, ki dela s peresom, poginila od glada.

Rečeno — storjeno! Prvi in drugi stan sta vestno izvrševala svoje dolžnosti, četudi jima je bilo težko, saj sta se zavedala, da si mora pet stanov medsebojno pomagati kakor pet prstov na roki... Toda tretji stan, najmočnejši, kakor je najmočnejši tudi tretji prst na roki, bi lahko najbolj pomagal vsem ostalim, a se je upiral. Karkoli je že pripeljal in pomagal, vse je obgodrnjal, pogosto pa tudi preklnjal: »Hudič naj vzame obvezno oddajo!«

In ubogi hudič je letal od hiše do hiše, povsod pa so ga naganjali s psovskami.

„Hudič naj vzame obvezno oddajo!“

(Bobojedistanska pripovedka)

ril. Sepal je od hiše do hiše, prisluškoval ob večerih razgovorom tretjega stanu in čaral ter uganjal vrugolije, da nikoli taknih še ni videla dežela bobojedistanska. —

Nekoga večera je prisantal do največje hiše v Bobojedistanu, kjer je živel najbogačjši kmet Trdina. Družina v hiši je pravkar molila rožni venec. Hudiču ni godila molitev, zato je obstal pred hišo, si zatiskal kosmata ušesa in klel, da se je bliskalo vrh Gorjanec. Ko pa je družina odmolila, je najstarejši sin dejal očetu: »Kako ste odločili, oče? Ali naj zaprežem jutri konje in odpeljem tistih 200 kg krompirja za obvezno oddajo?«

»Hudič naj vzame obvezno oddajo!« je zaklel samogoltni Trdina.

Hudič pa ne bodi len, privihne smrdljivi rep kakor razdraženi maček in — ciper, coper! — začara kmeta in vso neobvezno oddajo. In glejte, zgodilo se je čudo: kletna vrata so se odprla na stečaj, dve vreči po sto kg krompirja sta po zraku splavali za obvezno oddajo, pred svinjak je kakor hudourni reka potekel krompir, kolikor ga bodo požrle svinje, v kaščo je zgrmel krompir, kolikor ga bo potrebovala Trdinova družina, ves preostanek pa — švrk! — po zraku in naravnost v kamro, kjer je nočeval požrešni Trdina! Hudič se je krohotal, krompir pa je grmel in grmel v Trdinovo sobo, dokler je ni zasul do stropa in samo, čudnega Trdina zadušil. V revii in težavi se

Med najbolj znanimi in res ljudskimi igrami v pravem pomenu je »Miklova Zala«, pripravljena po istoimeni Sketovi povesti. Zgodba je zajeta iz zibel slovenstva — Koroske, in se godi za časa turških vpadov v naš Korotan. Dasi napisana se v duhu romantike, je »Miklova Zala« ob Jurčičevem »Juriju Kozjaku« nedvomno najboljšo leposlovno delo z motivom iz turških časov pri nas.

»Miklova Zala«, tako povest kot igra, je za naše ljudi kaj privlačna in je bila igrana že po neštetihi slovenskih odrih. Zato je pohvaliti trebanjsko igralsko družino »Josip Jurčič«, ki jo je postavila na oder in pripravila lep užitek številnim igralcem, hkrati pa pokazala, da uspešno zmoro tudi zahtevnejše, množične igre, kakor je prav »Miklova Zala«.

Režiser Japelj je igro zelo spretno zrežiral, pa tudi sam nastopil v vlogi Zalinega očeta. Vsekarer zasluži priznanje, da je spravil v tek tako številno igralsko množico. Skoda, da ni dovolj posrečeno izbral in razdelil posameznih vlog. Tako je bila na oderu občutna razlika med dobrimi in zelo slabimi liki. Zala, ki bi morala biti središče, je na škodo med slabšimi igralci. Prav bi bilo, da bi vključili v igro in dali vlogo Zale Zupančičevi Ivici, ki je slušateljica Akademije za igralsko umetnost. Tako bi

lepo rešili glavno vlogo in občutno dvignili uspeh igre. Slabše so bile tudi vloge Abdula, Miklovke in še nekatere, v primeri z Almiro (Mimi Poljanškova), Zidom (Vilko Videčnik) in Zaliniim očetom (Japelj). Ti igralci so presegli okvir običajnega igranja. Dober je bil tudi Janez Gantar v vlogi Mirka.

Iste razlike so bile tudi v inscenaciji. Druga slika, na primer, je brez tradicionalnega »bögkovega kota« in klopi okrog peči; tako dobiš na prvi pogled vtis, da se dejanje odigrava v ječi, ne v prijetnem kmečkem domu. Obleke po sedemletnem presledku tudi niso nič spremenjene, kar se opazi zlasti pri bogati Almiri, ki je venomer enako oblečena. Koroska dekleta so imela po stari šegi dve debeli kiti, nikakor pa ne »trajnee«; to je posebno motilo pri Zali. Režiser mora paziti tudi na take stvari, da je učinek igre čim večji.

Presemetljivo tekoča je pa bila izgovorjava Naglasnih napak skoraj ni bilo, razen pri Stajercu, ki mu je režiser pustil preveč narečne svobode.

Ljudska prosveta v Trebnjem ima v igralski družini »Josip Jurčič« važno jamstvo uspeha in napredka. Ljudje po trdem delu radi obiščejo prireditve na odru, kar izpričuje dejstvo, da bodo morali »Zala« še večkrat ponoviti. Lado Smrekar

Proračun MLO Novo mesto za ljudsko prosveto

Na svoji zadnji seji je izvršni odbor MLO Novo mesto sprejel redni proračun za leto 1951. Ako primerjamo ta proračun s predvojnimi in deloma tudi s povojnimi, opazimo, da polaga MLO vedno več pažnje ljudski prosveti, kajti proračun je izredno ugoden in edinstven v zgodovini Novega mesta. V Novem mestu niso bile pred vojno razne prosvetne organizacije deležne nobene pomoči s strani mestne občine; bila je namreč navada, da je bila prosveta odpravljena že s tem, da je mestna občina vzdrževala osnovno šolo in vrtec. Letošnji proračun predvideva za Ljudsko prosveto 931.000 dinarjev. Redno vzdrževanje osnovne šole znaša 251.000 din, za vrtec (DID) bo prispevanih 294.000 din (celotno vzdrževanje stane 501.000 din). Posebnost v letošnjem proračunskem letu je, da dobi ljudska knjižnica svoj lasten proračun z zneskom 116.000 dinarjev. V letu 1950 je MLO podpiral poleg šole in vrta še pet raznih ustanov in društev, v letu 1951 pa se je število povečalo. Studijski študenti bo MLO prispeval 30.000 dinarjev, Varstvu kulturnih spomenikov 10.000 din, za fiz-

kulturo je predvidenih 100.000 dinarjev, Muzej za Dolenjsko bo dobil 30.000 dinarjev, Glasbena šola 30.000 din, gledališče 10.000 din, gimnazijska dijaška knjižnica tudi 10.000 din. Za razna društva in organizacije, ki niso polnomske naravnene, je predvidenih 50.000 dinarjev (semkaj bi lahko šteli Ljudsko univerzo, orkester, razne razstave in podobno).

Zelo verjetno je, da bo prispevek za kulturo in prosveto v letu 1951 še večji, kot je razvidno iz proračuna, kajti po uvidevnosti MLO dobi marsikatera ustanova podporo, čeprav ni predvidena v proračunu. Tako je n. pr. ob koncu leta 1950 MLO podelil novomeški godbi 50.000 dinarjev. Podobnih primerov bi našel lahko še več. Če bo obnovljena ljudska knjižnica v Domu ljudske prosvete, bo stroške zopet nosil MLO, prav tako za obnovno Križatije.

Mestni ljudski odbor se v polni meri zaveda svojih dolžnosti in obveznosti do prosvete in kulture in zato upravičeno pričakujemo, da bodo vse ustanove in društva z delom dokazala, da so podpore vredne. K. B.

Okrajna konferenca prosvetnih delavcev

Svet za kulturo in prosveto pri OLO Novo mesto je sklical v preteklem tednu konferenco prosvetnih delavcev, na kateri so učitelji osnovnih šol ter profesorji gimnazij obdelali predvsem številna vprašanja ob zaključku prvega polletja šolskega leta. Osnovna referata sta izzvala obsežno in živahno diskusijo o učnem postopku na nižje organiziranih šolah, o direktnem in indirektnem pouku, o izkušnjah in uporabnosti učnih načrtov, knjig in pd. Zaradi pomanjkanja časa in dolgotrajne diskusije komisija ni mogla sestaviti sklepov, pravtako je odpadlo poročilo o finančnem poslovanju in vodenju knjig. — Pokazalo se je znova, da ima šola ogromno vprašanj, da je okraj razsežen in da ima slabe prometne zveze. Bilo bi umestno, če bi se konference v bodoče začele že ob 8. uri zjutraj (oddaljenjšim učiteljem bi morda preskrbeli že na predvečer stanovanje v mestu), program pa naj bi ne bil tako obsežen in bi ga bilo zato mogoče vsestransko obdelati. Obnesle bi se prav gotovo tudi celodnevne sektorске konference, s katerih učiteljsvo ne bi odhajalo pred zaključkom dnevnega reda, kakor se to zdaj redno dogaja na okrajnih prosvetnih konferencah.

Kaj pa Trebelno?

Po osvoboditvi je bilo popravljenih, obnovljenih in na novo pozidanih že nešteto šol širom cele Slovenije. Le na Trebelnem nikakor ne morejo pozidati osnovne šole (stara je bila požgana). Številni otroci se učijo v tешnih, neprimernih prostorih. Prav bi bilo, da se odgovorni ljudje zganajo in postavijo novo, tako nujno potrebno šolsko poslopje. Saj bi to kraju ne bilo samo v korist, ampak tudi v ponos.

Dom ljudske prosvete še tudi zmerom kaže rebra. Ali ga res ni mogoče obnoviti? Kulturno življenje v njem je bilo včasih silno živahno. Ljudje imajo smisel in veselje do prosvetnega udejstvovanja in obiskovanja tovrstnih prireditev. Res je tega smisla in veselja že precej zamrlo. In nevarno je, da bo kultura v Trebelnem popolnoma zaspala, če bodo ljudje tako dolgo brez kulturno-prosvetnega dela. — Menda ne bo tako težko rešiti vprašanje nove šole in obnovitve Doma ljudske prosvete. Le dobre volje je treba — in poguma. V. F.

S sestanka staršev dijakov Topliške nižje gimnazije

Ravnateljstvo nižje gimnazije v Dolenjskih Toplicah je sklicalo v tem šolskem letu že tretji sestanek staršev, da bi se pogovorili z učitelji o najvažnejših vprašanjih in učnih uspehih. V prvem polletju je izdelalo 70,4% učencev, kar je dokaj povojen uspeh, vendar pa bi bil ta lahko še večji ob trudu, ki ga posveča učiteljsvo dijakom. Precej pomaga k dobrim uspehom tudi internat, kjer se dijaki uče pod nadzorstvom. Ravnatelj gimnazije je pripravil staršem, naj se stalno zanimajo za delo otrok v šoli, pravtako pa naj se med letom sami večkrat zanimajo o napredku dijakov.

Med starši in razredniki se je razvil prisrčen razgovor. Starši so zvedeli za napake in pomanjkljivosti učencev, dobili pa so tudi marsikakšen dober nasvet. S sestankom so bili zadovoljni in si takih posvetov še želijo. Največ staršev je prišlo iz oddaljenih krajev, kakor iz Potoka. Straže in drugod, žal pa sta bili iz Dol. Toplic samo dve materi in še ti od boljših, to je od pridnejših učenk. Tistih, s katerimi bi se učiteljsvo najraje pomenilo o delu njihovih otrok, žal ni bilo v šolo. D.

dno večje skrinje, nanj pa se je kakor toča usipalo zrnje, ki ga je imel odveč. Pšenjenik je molil in klel, da bi se otel. Hudič pa se je krohotal, dokler ni zrnje pregnilo neusmiljenega Pšenjenika ter ga zadušilo.

Potlej je hudič odšel dalje. Prispel je do hiše, v kateri je jezljiva Bobojedistanka kričala, da je letelo skozi ušesa. Strideset kokoši je imela, jajc nič koliko, ko pa je dobila za obvezno oddajo petdeset jajc, je kričala: »Hudič naj vzame obvezno oddajo!« Hudič pa — ciper, coper! — je začaral, da so vsa jajca, ki jih družina ne bi mogla porabiti, letela ženski v žrelo. Nič ni pomagalo, če je zapirala usta! Vsako jajce, ki je priletelo do njenih ustnic, ji je razklenilo čeljusti, da je morala golčati jajca vse do tle, dokler ji ni počil nagateni trebuh.

Ženska je, presita jajc, še tisto noč umrla. »Hudič naj vzame obvezno oddajo!« je v neki sosednji hiši godrnjala gospodinja ter prilivala mleku, ki bi ga morala naslednje jutro oddati za rudarjeve otroke, polovico vode. Hudič pa je začaral, da so se kravam posušila vimeana in gospodinja poslej ni imela mleka niti za svoje otroke.

Naslednje jutro so Bobojedistanci videli, kako je po vsi dirjal podivjani junec za nekim gospodarjem. Ljudje so že zvedeli, kakšne vrugolije je ponoči uganjal pri bogatih kmetih šepavi hudič. Bežali so pred podivjanim juncem in se križali: »Tegale bi moral oddati za obvezno oddajo. Od jezva je poslal k hudiču, zdaj ga pa, hudič, lovi!«

Lojze Zupanc:

MLADINSKA ORGANIZACIJA NOVOMEŠKEGA OKRAJA PRED NOVIMI NALOGAMI

V sredo 14. t. m. je zasedala v Novem mestu okrajna skupščina; navzočih je bilo 66 odbornikov OLO (8 jih je manjkalo upravičeno, 13 neupravičeno). Politični in gospodarski pregled dogodkov znotraj in zunaj naših meja je podal predsednik OLO tov. Martin Zugelj, poverjenik za finance tov. Stane Falkner pa je okrajnemu ljudskemu odboru predložil osnutek proračuna za leto 1951.

Po poročilu so se odborniki v živahnem razpravljanju pomenili o najvažnejših vprašanjih, ki stoje pred najvišjim okrajnim vodstvom. Pregledali so uspehe odkupov v letu 1951 in kritizirali tiste KLO, ki še niso izpolnili obveznih oddaj mesa, mleka, vina, sena in drugih pridelkov. V lokalnem gospodarstvu okraja vlada še vedno nezdravo mrtvilo, saj sta na primer zaprosila za dodelitev cementa, ki ga je dovolj na razpolago. MLO Novo mesto in KLO Dolž (za vovodov), nasprotno pa ponekod (Gaberje itd.) gradivo tudi napačno razdeljujejo. Odborniki iz Smarjete je poročal, da je bil njihov KLO doslej najslabši v okraju, da pa bo odzida drugače. Ljudje so na zadnjih vaških sestankih pokazali precej smisla za zdravo razpravljanje o perečih gospodarskih vprašanjih. Odborniki so se pomenili nadalje o kmetijstvu, o šolskih in vzgojnih vprašanjih, razširitvi krajevne obrtne mreže in vključitvi sušmarjev v krajevna podjetja, o dolžnostih protitatarske zaštite in o nekaterih problemih kršenja zakonitosti.

Po vsestranskem razpravljanju je bil proračun za leto 1951 sprejet. Proračun dohodkov OLO in vseh KLO znaša skupno 67 milijonov 650.000 dinarjev, prav toliko pa je predvidenih tudi izdatkov. Okrajni ljudski odbor bo izdal letos za prosveto in ljudsko kulturo 19.300.000 din, za socialno zdravstveno zaščito ljudstva 21.115.000 din in za drž. upravo (bolnico ter vse proračunske ustanove) 10.530.000 din. Krajevni ljudski odbori pa bodo izplačali letos za ljudsko prosveto in kulturo 2.700.000 din, za socialno in zdravstveno zaščito 2.885.000 din ter za stroške svoje uprave 10 milijonov 720 tisoč dinarjev. Na proračun izdatkov OLO odpade torej 51 milijonov 345.000 din, na KLO pa 16 milijonov 305.000 din.

Po sprejetem proračunu je bilo v svete pri OLO izvoljenih več novih članov, odborniki OLO pa so predlagali, da napove okrajni ljudski odbor okrajem Črnomelj, Kočevje in Trebnje tekmovalne za čim boljše uspeh pri volitvah 18. marca. Predlog je bil z navdušenjem soglasno sprejet.

Okrajna skupščina je sprejela tudi več važnih sklepov. Tako je bilo sklenjeno, da se bodo vsi KLO nadalje osamosvajali, ustanavljali bodo svete državljanov in podobno. Posebno skrb bodo posvetili komunalni delavnosti in v času od 25. febr. do 5. marca organizirali okrajni teden cest. Dvigu kmetičke proizvodnje, ustanavljanju novih združnih ekonomij, obdelovalnih zadrug in raznih odsekov splošnih kmetijskih zadrug bodo odborniki OLO skupno s krajevnimi odbori posvetili posebno pažnjo, prav tako pa se bodo vsestransko pripravili za čim boljše izid volitev v drugo Ljudsko skupščino LRS.

124 delegatov iz mladinskih aktivov je preteklo nedeljo poslušalo poročilo sekretarja okrajnega komiteja LMS tov. Ludvika Kebeča, v katerem je podal obračun dela in smernice za izvrševanje novih nalog v letu 1951. Mladina v okraju Novo mesto je lani dosegla lepe uspehe; razvila je predvsem kulturno-prosvetno delo, bilo je veliko prireditelj in izletov. Slabost mladinske organizacije pa je še vedno v tem, da se premalo izveljavlja kot politična organizacija.

V razpravljanju so delegati poročali o delu na vaši, v tovarnah in v šolah. Aktiv na Dvoru je ustanovil novo organizacijo v Sadinji vasi. Delegat je poročal, da verski prenapetosti v njihovi okolici odtegujejo mladino od organizacije. Sovražno delovanje mračnjakov je bilo opaziti tudi v nekaterih drugih predeh okraja. Delegat iz aktivna v Uršnih selih je napovedal vsem aktivom v okraju tekmovalne na čast 10-letnice ustanovitve OF, prav tako pa bodo na Uršnih selih tekmovali v pridobivanju mladincev za progo Doboj-Banjaluca. O delu so poročali tudi delegati Pionirja, gimnazije, St. Petra in drugih krajev.

Član biroja CK LMS Stane Markič in org. sekretar OK KPS Jože Plavec sta pojasnila delegatom pomen volitev in ostale politično-gospodarske naloge, pri katerih lahko mladina na vaši in v mestu veliko pomaga. Org. sekretar okrajnega komiteja LMS Franc Klobčar je poročal v imenu tekmovalne komisije. Predhodne zastavice so prejeli kot najboljši aktiv: na vaši - aktiv LMS Uršna sela, v podjetjih - aktiv LMS pri »Pionirju«, v šolah - aktiv 7. razreda gimn. Novo mesto. Diplome so dobili aktiv LM Dvor, kmetijska šola Gm, Gaberje, Janka vas, mehanična delavnica invalidov, Smehe pri N. mestu, tekstilna tovarna, Dol. Toplice - vaški aktiv, Podgrad in Gor. Sušice.

Pohvaljeni so bili aktiv: St. Peter, učiteljske, ekonomski tehnikum, Vavta vas, Skočjan, tovarna igrač, Stopiče, Dol. Straža, Narodna banka, Komunalna banka, OZKZ, okrajni LO, Orehoviča, Stranska vas, Mirna peč, Stara vas, Dol. Kamence, Vrhpolje in Ločna.

Po pretresu stanja in posameznih organizacij je konferenca sklenila:

politično delo v aktivih se bo poživilo, študijske organizacije in SKOJ se bo povezal s patriotsko vzgojo mladine, sedanji aktivni pa bodo ustanavljali nove mladinske organizacije tam, kjer jih še ni; posebno skrb bodo aktivni posvečali kulturno-prosvetni vzgoji članstva in ga s tem odvrščali od mračnjakstva in nesodobne vzgoje protiljudskih elementov. Pred volitvami bo vsak aktiv sestavil podoben načrt, kako bo v svojem kraju pomagal k čim boljšim uspehom volitev. Mladina bo hodila na zborovanja Fronte in se udeleževala akcij množičnih organizacij. Do 1. maja bo odšlo iz okraja na gradnjo proge Doboj-Banjaluca 40 mladincev, od zaključku šolskega leta bo sestavljena šolska brigada, v zadnjo izmenjo v oktobru pa bo odšlo spet 40 mladincev. Mladina bo po vseh svojih močeh pomagala na vaši pri izpolnjevanju gospodarskih nalog, ki so pred KLO in vsemi državljanji. Posebno se bo zanimala za delo kmetijskih zadrug, njihovih odsekov, ekonomij in delovnih zadrug. Mladina v šoli pa bo posvetila vso skrb učnim uspehom in ustvarjanju tesnih povezav z delavsko in kmetičko mladino.

Mladina v tovarnah in podjetjih se bo vzgajala tudi strokovno in skrbela za izpolnjevanje planskih nalog, prav tako pa bo skrbela za varčevanje in dvigovanje delavske discipline.

Prvi plenum novega okrajnega komiteja LMS Črnomelj

11. t. m. je bil prvi plenum novouvoljenega okrajnega komiteja LMS Črnomelj. Člani so izvolili najprej 9-članski biro, ki ga sestavljajo: Tine Molek, Franc Grešak, Janez Smrekar, Ru-

di Novak, Franc Vrviščar, Jože Gosensar, Martin Klinar, Lojze Kočevar in Rafko Orožen. Plenum je sklepal o načelih mladinske organizacije v času pred volitvami in o tekmovalni na čast 10-letnice OF. Posebno bo plenum skrbel za sodelovanje s sekretarji aktivov in tako utrjeval osnovne mladinske organizacije. Kulturno-prosvetno delo bodo poživili in skrbeli za ohranitev starih belowkranskih običajev, ki so med mladino in starejšimi še vedno živi. Folklorne skupine bodo ustanovljene povsod, kjer obstoje za to možnosti. Na mladinsko progo Doboj-Banjaluca bo okraj poslal 60 mladincev in mladink. Več članov komiteja si je nato napovedalo tekmovalne za pridobivanje mladine za gradnjo proge in za uspešno predvolilno delo.

PRESKRBA

Delitev garantiranih prehranitvenih artiklov za mesec februar 1951:

- 1. Riž se deli na kategorije D-1 po 1000 gr, D-2 po 250 gr proti odvzemu odrezka rep. dop. preskrbe št. 1 - februar.
2. Mleviski izdelki se delijo na vse živilske nakaznice v razmerju 70% enotne in 30% moka in 30% koruzni izdelki. Na kupona I in II se delijo koruzni izdelki, na III ržena moka in na IV in brez oznake enotna moka.
Pšenični zdrob se deli na vse »D« kategorije po 1 kg proti odvzemu odrezka rep. dop. preskrbe št. 6 - februar in proti odvzemu ustrezajočega števila skupinov z oznako IV ali brez oznake.
3. Sladkor se deli v mesecu februarju na vse R-nakaznice in na RS po znanih obrokih, in sicer po 1000 gr; na noseče (T-nakaznice po 1000 gr; na udarniške (RU-nakaznice) po 700 gr; na bolniške (B-nakaznice) po 700 gr; za materedojilje (MD-nakaznice) po 500 gr. - Na vse ostale nedelavske nakaznice (SO-1, SO-2, PO, D-1, D-2 in D-3) se deli sladkor v višini 100% zveznega obroka. Delitev sladkorja se izvni na vse R- in RS-nakaznice na odrezke »Sladkor« 1 do vključno 10. Na »T«-nakaznice na odrezke 1 do vključno 10. Na »RU« in »B«-nakaznice na odrezke 1 do vključno 7. Na nakaznice za materedojilje na odrezke 1 do vključno 5. Ostali odrezki ostanejo na nakaznicah neizkoriščeni.
4. Maščoba se deli na vse živilske in dodatne nakaznice za mesec februar v višini 100% zveznega obroka.
5. Kavini nadomestki se delijo na živilske nakaznice za februar na odrezek rep. dop. preskrbe št. 4 - februar, na sledeče kategorije in po sledečih obrokih:
R1-a, R1-b, R2-1, R2-2, RS po 500 gr; R-1, R-2, R-3, RS-1, RS-2, RS-3, SO-1, SO-2, PO, D-3 po 250 gr in D-2 na odrezek rep. dop. preskrbe št. 1 250 gr.
6. »Austria« rezine se delijo na živilske nakaznice na kategorijo D-2 po 2 komada proti odvzemu rep. dop. preskrbe št. 5 februar.
Delitev vseh navedenih živil se zaključuje dne 28. t. m. - Opozarjamo vse potrošnike, da si živila pravočasno nabavijo, ker se po 28. t. m. ne bodo več izdajala.
Meso se deli v mesecu februarju v višini 80% zveznega obroka, t. j. 1 odrezek za meso velja za 200 gr. - 100% obrok prejmejo iz krvo-dajalci in inozemski strokovnjaki. Za navedene velja 1 obrok za meso 250 gr.
Opozarjamo trgovsko mrežo, da se delitev garantirane prehrane zaključuje 28. febr. 1951.
Iz poverjenstva za trgovino in preskrbo OLO Novo mesto.

OBVESTILA

NOVOMESCANI, CLANI OF, ZENE, MLADINA!

Pri gradnji ceste bomo pokazali naš odnos do socializma. Zato se nas bo čimveč zbralo pri delu ob naslednjih omevinih: 24. februarja: Sukijetova cesta; 26. februarja: Smehevska cesta, Svanburjeva ulica, Dr. Voiciceva ulica; 27. februarja: Prešernova ulica, Karlovska cesta, Trdinova cesta; 28. februarja: Skavcijska ulica, Ragovska cesta, Zagrebška cesta, Kandijška cesta; 1. marca: Zauja vas, Irča vas, Kerkova ulica, Ljubljanska cesta od 33 do 39; dne 2. marca: Bršljin, Focsterjeva ulica, Kotodvorska ulica.
Mestni odbor OF pričakuje, da bodo prebivalci Novega mesta z delom pokazali pripravljenost za dvig svojega mesta - prav tako, kakor so ob volitvah pokazali pripravljenost za zgraditev socializma s svojimi glasovi!
Mestni odbor OF Novo mesto.

VSEM CLANOM SINDIKATOV IN DELOVNIM KOLEKTIVOM V NOVEM MESTU!

Gradili bomo cesto! Na sestankih ste pokazali navdušenje za to akcijo. Zato vas je mestni odbor OF vidjučil v prostovoljno delo z naslednjim razporedom: 24. februarja: Sodišče, Tozilstvo, Servis, OZKZ, Okrajni magazin; dne 26. februarja: VTP, MLO, Godzno gospodarstvo; 27. februarja: Mestna podjetja (po razporedu); Poverjenstvo za komunalne zadeve MLO; dne 2. marca: Uprava Narodne milice, Poverjenstvo za notranje zadeve, množične in druge organizacije; 5. marca: GAP-direkcija, privatni obrtniki, Odkupno podjetje; 3. marca: Tovarna igrač; 6. marca: Kremen, Okrajni odbor ZVVI.
Čim več pridnih rok, tem prej bo dobile naše mesto drugo, lepše lice!
Mestni odbor OF Novo mesto.

RIBARSKA ZADRUGA NOVO MESTO

obveša vse, ki se zanimajo za ribolov, da bo vpisovala člane samo do 15. marca 1951. Poznejše prijave ne bodo upoštevane. Upravni odbor.

POSEBNI VLAK V PLANICO

bo vozil iz Novega mesta v nedeljo 11. marca. Oglejte si mednarodne skakalne tekme! - Prijave sprejema PUTNIKA NOVO MESTO (cene in odhod javimo naknadno).

Okrajni odbor Ljudske prosvete v Novem mestu išče dobrega knjigoveza. - Interesenti naj se javijo v pisarni odbora v osnovni šoli.

NE GODRNJAJ, IZOGNI SE GNEČII PRED POTOVANJEM KUPI VOZOVNICO V POSLOVALNICI
PUTNIKA
V NOVEM MESTU
ČAKANJE PRED POSTAJNO BLAGAJNO PA PREPUŠTA DRUGIMI

FIZKULTURA - ŠPORT - ŠAH

Načrti novomeških planincev

Pretekli četrtek je imelo novomeško Planinško društvo roden letni občni zbor. Predsednik društva tov. Kobe Roman je ob otvoritvi posredoval zastopnika PZS tov. Godca, nato pa je poročal o delu v minulem letu. S pomočjo podpor ljudske oblasti je društvo nadaljevalo z urejevanjem okolice koč pri Gospodični. Med letom je zelo naraslo število članov PD, kar kaže na vedno večje zanimanje in razvoj planinarstva na Dolenjskem. Predlagal je občnemu zboru prvega častnega člana PD, najstarejšega planinca na Dolenjskem, tovariša Maksa Petriča, ki je lani praznoval 94. rojstni dan pri Gospodični na Gorjancih. Člani so predlog predsednika toplo pozdravili.

Iz poročila tajnika tov. Juleta Smida je bilo razvidno, da so člani društva lani naredili 1497 prostovoljnih ur, število članov v PD pa je naraslo na 365. Društvo je organiziralo novo PD v Mokronogu. Blagajnik tov. Adolf Turk je poročal, da je bilo lani 157.592 din dobička, kar govori o pametnem gospodarjenju v novomeškem PD. Gospodar tov. Moreti pa je povedal, da je obiskalo lani koč 1097 obiskovalcev, verjetno pa je ta številka za 20 odstotkov višja, ker se marsikdo ni vpisal v planinško knjigo. Dijakov je bilo na Gorjancih 321, delavcev in nameštencev 621, kmetov 139, pripadnikov vojske pa 16. - Načelnik markacijskega odseka, neutrudni tovariš Vekoslav Liliča, je poročal zboru o novih markacijah in obnovljenih poteh, kjer je opravil večino del sam, deloma pa mu je pomagala tov. Malči Kosova in nekaj dijakov. Ljudje v nekaterih krajih Dolenjske pa še vedno nimajo smisla za gorška znamenja. Tako so n. pr. v okolici Ločne uničili kaptipe na Tršico goro itd.

Po predlogu nadzornega odbora je bil sedanjí odbor PD razrešen, nato pa so člani izvolili nov odbor, ki je razen malenkostnih izprememb ostal isti. Predsednik Planinskega društva je spet tov. Roman Kobe. Člani so nato predlagali vrsto sklepov. Tako bo n. pr. najprej popravljena pot od tovarne do planinske koč. Društvo si bo prizadevalo da se ustanovi tudi v drugih krajih Dolenjske nova PD, predvsem pa se bo povežalo s Črnomljem, Neobnovljena koč na Mirni gori kljče po pridnih rokah Belowkrancev. V kratkem bo sestank s PD Jastrebarsko in Metličani, morda pa tudi z zagrebškimi planinci, na katerem se bodo pogovorili o gradnji novega velikega planinskega doma na Malčevem krču. Obnovljena bo postojanka na Trški gori; vsak član društva bo v pomladnih mesecih opravil vsaj 10 prostovoljnih ur pri koči na Gorjancih, kjer bo dograjena klet, drvarnice in hlev. Število članstva bo društvo dvignilo letos na 600 aktivnih planincev.

Delegat PZS tov. Godca je pozdravil občni zbor in priporočal društvu, naj še nadalje porrtvovalno skrbi za razvoj planinarstva na Dolenjskem, ki mora postati pristopno vsem delovnim ljudem Slovenije.

Člani društva so pred zaključkom pozdravili sklep odbora, da bodo sodelovali v planinski štafeti na čast rojstnega dneva maršala Tita, prav tako pa tudi na štafeti, ki bo stekla s

Posvet pred prvim poletom

Z nedeljskih tekem novomeških modelarjev

Trdinovega vrha čez Rog na Notranjsko in dalje na Triglav v počastitev 10-letnice ustanovitve OF.

Pozdrav iz Carigrada

Novomeški športniki so te dni dobili lep pozdraveček: Francoza Jacques Christophe in Alain Bercault, ki sta bila 20. in 21. novembra lani na svoji poti s koleškom okoli sveta v Novem mestu, sta poslala iz Carigrada v Turčiji fotografijo, na kateri so pred »Slovenija-sportom« novomeški športniki z enim od obeh francoskih kolešarjev. Svetovna kolešarja se spominjata Novomeščanov in tovariškega gostoljubja, ki sta ga bila deležna v našem mestu. Pismo je potrebovalo iz Carigrada v Novo mesto 8 dni.

SIMULTANKA INZ. SLAVKA VOVKA V NOVEM MESTU

18. februarja je igral prvokotorni inž. Slavko Vovk v Domu JA simultanko na 24 deskah. Po 4 urah je 15 iger dobil, 8 izgubil in 1 remiziral. Dobili so Sovič, Jelčič, Marijanovič, Lukič, Lončar, Brgljaz, Nedeljkovič in Sila, remiziral pa je Dordjevič. S. Dokl.

SODNA KRONIKA

Miklič pet let ne bo mlet

8. decembra lani smo poročali o mlinarju Mikliču »izpod klančkas, kako je mlet, je mal in skrival merico. Merica pa je zrasla v pravo veliko mero, saj je bilo najdenega pri njemu čez 5000 kilogramov skritega, napol moljavega in od miši ter podgan naržtega žita, otrobov, moke in drugih mlevskih izdelkov. Ljudska oblast se trudi, da bi obvarovala sleherni kilogram moka in ga dala delovnim ljudem, Miklič Janez pa je sedel na žitnih izdelkih ter z njimi špekuliral.

Janez Miklič iz Vrhpeči pri Mirni peči je bil že dvakrat kaznovan zaradi nedovoljene trgovine, špekulacij in gospodarske sabotaže, vendar pa to njegovega pohlepa po lahkem zaslužku ni odpravilo. Leta 1941 je poleg tega utajil 1 hektar in 26 arov agrarne zemlje in bil zato v avgustu 1948 kaznovan na 1 leto in 5 mesecev odvzema prostosti, vendar pa ga vse te kazni niso prav nič izučile. - Nosilec obrti je bil njegov sin Jože; pri kontroli mlina lani 27. oktobra sta prikrila 1100 kg otrobov in 100 kg pšeničnega čiščenja, ki je bil last kmetov, njunih strank. Na razpravi je Janez Miklič valil krivdo za ne-

vpisano žito na vajuca in mlinarskega delavca, sodišče pa mu ni moglo verjeti. Kdo bi mu tudi verjel, da je delal »pošteno«, ko pa je komisija našla mlevske izdelke skrite kar na 19 prostorih, od skednja, kleti, hleva do stranišča in žage! Pa še to - poleg vsega skritega bogastva je Miklič pripeljal dvakrat v kmetijsko zadrugo v Mirno peč mlinsko merico - prašno in od miši obžrto žito, da so mu ga morali odkloniti!

Jože Miklič se je na razpravi izgovarjal, da ni pri zadevi prav nič kriv, dasiravno je nosilec obrtne lista. Sodišče mu je dokazalo, da je nastajala škoda zaradi njegove malomarnosti, saj se je domači sin sam spotikal nad številnimi vrečami, košarami, sodi, zaboji in drugo posodo, v kateri je oče shranjeval prigrlojufano žito in mlevske izdelke.

Sodišče jo po dokazani krivdi obsodilo Janeza Mikliča na 5 let odvzema prostosti, na izgubo volilne pravice za 3 leta ter na zaplenbo vsega premoženja. Jožeta Mikliča pa na leto dni odvzema prostosti ter na prepoved opravljanja mlinarske obrti za dobo enega leta; poleg tega pa bo moral plačati stroške kazenskega postopanja.

ŽE VESTE?

V Dobravi bodo »selili« ljudi! Take vesti razširjajo domači reakcionarji, ki so že zdavnaj spoznali, da se nobena njihova napoved ne uresniči! Pravijo, da bodo ljudje preseljeni v Italijo in Rusijo. Svetujemo skritim podpihovalcem, da sami zaprosijo čimprej za polne liste in jo odkurijo od tod, odboru Fronte pa pripravljamo, da jih razkinita pred ljudstvom! Čas je, da ljudje spoznajo volko v ovčjih kožuhih.

Ne kupujte cementa! Nekateri kmetje v Skočjanu in okolici ga tudi ne kupujejo. Nasedli so sovražnim evčkam, da bo vsakdo, ki bo sel 18. marca na volišče, s tem glasoval za vstop v obdelovalno zadrugo... Zato bodo najpametnejši počakali s cementom do 19. marca; če le ne bo treba v zadrugo, potem - hop po cementu! Če ga ne bodo res pametni kmetje že prej kupili, seveda.

Kino v Kočevju so spremenili v kadinico in tako dobili nekaj, kar drugod nemara nikjer ni. Ko se stemni in se začne vrtili film, se na vsem lepem prizigajo po dvoran skrivnostne lučke, kot kresnice, dvigajo se dimčki in mične deklace veselo in zadovoljno puhajo gledalcem pod nos in oči.

Rjaveči skobelni stroj, ki je v delovnem razmerju s krajevnim podjetjem v Zužemberku, lepo prosí mlega dobrotoljnika, da bi ga instaliral in spravil v pogon, ker že dve leti rjavi in umira od dolgega časa.

Sest Marica, uslužbenka KLO v Mirni vasi deli živilske karte po svoje, ali kakor pravijo na jugu - »ni pet ni šest«. Najprej dobio karte »bližnje«, katere pa tudi kam zaide... Za delo sposobnim dodeli sladkor, ne more, mi bi rekli: noče, pa z njim postreže šestnajstletnemu pohabljenu dekletu, ki ne more hoditi niti si kakor koli pomagati. Odborniki pa na tako razdeljevanje mežije. Menda čakajo časa, ko bodo karte sploh prenehale. Sest Marica si pa misli: Tudi prav...

PREKLIČ

Podpisani Zugelj Janez iz Dobravice št. 1 preklicujem vse neresnične besede, s katerimi sem želel tove. Simoniča Jožeta s Krivoglavice št. 7 in se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe.

Zugelj Janez, posestnik, Dobravice 1.

Ureja uredniški odbor. - Odgovorni urednik Tone Gošnik. - Naslov uredništva in uprave: Novo mesto, Kapucinski trg 3. - Telefon uredništva št. 7. - Tekoči račun pri Komunalni banki v Novem mestu št. 616-1-9022-1. - Letna naročnina 150 din, polletna 75 din. - Tiska tiskarna »Slovenskega poročevalca« v Ljubljani.